دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال یازدهم، شماره‌ی ۳۶
زمستان ۱۳۹۰، صفحات ۴۶-۲۵

مسعود تقوایی[۱]
هادی کریمی[۲]

نقش آموزش و مشارکت شهروندان در کنترل حریق‌های شهری به منظور برنامه‌ریزی و مدیریت بحران شهری

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۰۱/۲۵ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۹/۰٤/۲۷

چکیده

نگرش سنتی در زمینه مدیریت بحران آتش‌سوزی، بر این باور بود که مدیریت بحران یعنی فرونشاندن آتش، به این معنی که مدیران بحران در انتظار خراب‌شدن امور می‌نشینند و پس از بروز ویرانی سعی می‌کنند تا ضرر ناشی از خرابی‌ها را محدود سازند، ولی به تازگی نگرش به این موضوع عوض شده است. بر اساس معنای اخیر، همواره باید مجموعه‌ای از طرح‌ها و برنامه‌های عملی، برای مواجهه با تحولات احتمالی آینده در داخل سازمان‌ها تنظیم شود و مدیران باید درباره اتفاقات احتمالی آینده بیندیشند و آمادگی رویارویی با وقایع پیش‌بینی نشده را کسب کنند. یکی از این طرح‌ها و برنامه‌های عملی، آموزش و مشارکت شهروندان در برنامه‌های مختلف ایمنی شهری است. این طرح با توجه به بررسی نمونه‌های اقدامات صورت گرفته در کشورهای پیشرفته، از جمله اقدامات کم هزینه با بازدهی بسیار بالا و مؤثر محسوب می‌شود. با توجه به اینکه این امر در کشور ایران به عنوان یکی از کم‌رنگ‌ترین مسایل در تصمیم‌گیری‌ها مدنظر است و نتیجه این امر وجود ضعف فرهنگ ایمنی در بین شهروندان ایرانی است، ضرورتاً به بررسی نقش آموزش و به دنبال آن مشارکت شهروندان در پیشگیری از حریق‌های احتمالی می‌پردازد. بر اساس ابعاد و اهداف، نوع تحقیق کاربردی- توسعه‌ای و با توجه به ماهیت موضوع، روش انجام پژوهش، توصیفی و تحلیلی می‌باشد. در پایان، نتایج این بررسی نشان می‌دهد که آموزش عمومی و افزایش آگاهی جامعه با شیوه‌های مختلف از مهم‌ترین جنبه‌ی فعالیت‌های پیشگیرانه برای تأمین ایمنی در شهرها می‌باشد.

کلید واژه‌ها: مشارکت شهروندی، آموزش، کنترل حریق، پیشگیری، فرهنگ ایمنی.

۱- دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه اصفهان. Email: m.taghvaei@geo.ui.ac.ir
۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه اصفهان. Email:karimikarimi90@yahoo.com

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]